

אפיק ושות' אפיק

אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
AFIK & CO. ATTORNEYS AND NOTARY

גיליון 53, 7 יולי, 2010

הגיליון המקצועי הדו שבועי של אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
דניאל פריש 3 תל אביב, קומה 25, טלפון 03-609.3.609 פקס 03-609.5.609

תוכן עניינים

1. תודות

תחילה ברצוננו להודות למאות האנשים אשר השתתפו בפתיחה הרשמית של משרדינו החדשים אשר התקיימה ב-28 ליוני, 2010. תודה מיוחדת נתונה לכבוד הרב ישראל מאיר לאו, אשר כיבד אותנו בנוכחותו וריגש את כל הנוכחים בנאומו בעת שהתקין את המזוזה במשרדנו.

2. מאמר בנושא: אי ידיעת דיני ההגבלים העסקיים אינה פוטרת מאחריות

מצ"ב מאמר בנושא הגבלים עסקיים, אחד מתחומי ההתמחות של משרדנו. המאמר פורסם אמנם לראשונה כבר בפברואר, 2009, אולם מצאנו לנכון לפרסמו שוב בהקשר להרצאה אשר ניתנה השבוע על ידי משרדנו במסגרת כנס הדירקטורים השנתי של המרכז הישראלי לניהול ועסקה באחריות אישית של דירקטורים ונושאי משרה בשל אי הקפדה על אכיפת החוק על ידי החברה. משרדנו מלווה מספר חברות באופן שוטף בתחום ההגבלים העסקיים, לרבות בבניית תכנית אכיפה פנימית ויישומה כדי להימנע מאחריות אישית של נושאי משרה.

המאמר פורסם במגזין "מכרזים" ובאתר האינטרנט של יפעת מכרזים, בו ניתן לראות גם מאמרים אחרים של משרדנו:

<http://www.iprojects.co.il/Tenders/new/expert.asp?Expertid=12>

את המאמר כתב עו"ד שלומי תורג'מן, שותף בכיר במשרד אפיק תורג'מן המתמחה במשפט אזרחי, ניירות ערך, הגבלים עסקיים וחברות, בדגש על סכסוכים בין בעלי מניות וגישה בסכסוכים אלה. עו"ד תורג'מן גם מרצה במכללת שערי משפט בדיני ניירות ערך ובסכסוכים בין בעלי מניות ומרצה בדיני הגבלים עסקיים במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן.

3. פרסום אודות הרצאות אותם מעבירים שותפי המשרד

מצ"ב כתבה מיום 5 יולי, 2010, אודות הרצאות אשר הועברו בתקופה האחרונה על ידי שותפי משרדנו ובהן הרצאה השבוע של עו"ד דרון אפיק בנושא אחריות אישית של נושאי משרה בכנס הדירקטורים השנתי של המרכז הישראלי לניהול, הרצאה השבוע של עו"ד שלומי תורג'מן בנושא פירוקים וכינוסים בכנס השנתי של לשכת רואי החשבון וכנס אשר הנחתה עו"ד רנה לפידות בחודש שעבר בנושא אחריות אישית של נושאי משרה ברשויות מקומיות.

4. החלטות שיפוטיות מהתקופה האחרונה

(א) גם דירקטור נגוע בעניין אישי זכאי לקבל פרוטוקול הישיבה בעניינו [תא 21276-03-10 רכטר ואח' נ' נגר ואח', 4.7.2010] לאחרונה, דן בית המשפט המחוזי בתל אביב בבקשה להורות להעביר לידי התובעים הקלטת ישיבת הדירקטוריון של החברה.

הן התובעים והן הנתבעים מכהנים כדירקטורים בחברה, מזה מספר חודשים קיימות ביניהם מחלוקות קשות והנתבעים סרבו למסור לתובעים העתק הקלטת השיבה, בין היתר, מן הטעם שההקלטה מתעדת חלקים בהם דנו הדירקטורים הנתבעים בשאלת הגשת תובענה כנגד הדירקטורים התובעים.

בית המשפט קבע כי זכותם של הדירקטורים לעיין במסמכי החברה אינה מוגבלת, גם לא כאשר יש לדירקטור ענין אישי והחוק אוסר על השתתפותו בישיבה. האיסור להשתתף בישיבה נועד למנוע השפעה על ההצבעה ואינו מונע קבלת הפרוטוקול לאחר ההצבעה וזכות העיון של הדירקטור מתחזקת דווקא כאשר הדירקטור אינו נוכח בישיבה שאחרת אין לו כל אפשרות לדעת אם ההחלטות שהתקבלו בעת שהוא לא היה בחדר הישיבות, התקבלו כדין או אפילו מה תוכן המדויק. תחום החברות בכלל ותחום הסכסוכים בין בעלי מניות בפרט הינם בין תחומי המומחיות המרכזיים של משרדנו ומשרדנו מלווה חברות רבות, כמו גם נושאי משרה בחברות המקבלים יעוץ בנפרד מהחברה.

(ב) רשות מקומית איננה רשאית לתקן את הפרשי החיוב בארנונה מעבר לתקופת ההתיישנות [רע"א 187/05 נעמה נסייר נ' עיריית נצרת עילית, 20.06.2010]

עיריית נצרת עילית גילתה כי קיימים בביתו של תושב שטחים גדולים מאשר היה רשום בספריה ועל כן ביקשה לחייבו בארנונה עבור שנים קודמות בגין הפרשים ופתחה בהליכי גביה מנהליים. בבקשה רשות ערעור לבית המשפט העליון סירב בית המשפט ליתן רשות ערעור לגבי עצם החיוב הרטרואקטיבי הואיל וסוגיה זו הוכרעה ונקבע לגביה כי רשות מקומית תהיה רשאית לתקן טעות חישובית בחיובי הארנונה. עם זאת, קבע בית המשפט כי בחינה תכליתית של חוק ההתיישנות מעלה כי יש לראות בהליך הגביה המנהלית כ-"תביעה לקיום זכות" כמשמעותה בסעיף 2 לאותו חוק, ועל כן אין רשאית הרשות המקומית לפתוח בהליכי גביה מנהלית בגין חיובי ארנונה שנצרו לפני תקופת ההתיישנות.

נציין, כי המחלקה המנהלית של משרדנו מייצגת עיריות ומועצות מקומיות ואזוריות רבות, כמו גם תושבים ועסקים בהליכים כנגד רשויות.

(ג) בקשה של חייב להכריז עליו כפושט רגל תיבחן לאור תום ליבו של החייב הן במסגרת יצירת החוב והן לאחר הגשת הבקשה [פש"ר נצ' 166-08 מונדר מסאלחה נ' כונס הנכסים הרשמי, 15.6.2010].

חייב אשר לפי בקשתו החל בהליכי פשיטת רגל לא עמד במספר רב של תשלומים אשר נפסקו לו וביקש להכריז על עצמו כפושט רגל בטענה כי הסתבכותו הכלכלית מקורה בעסק שקרס. ביהמ"ש המחוזי בנצרת דחה את הבקשה וקבע כי זכותו של חייב לקבל הפטר בפשיטת רגל ולפתוח דף חדש כפופה לחובת תום הלב של החייב, כשנטל ההוכחה מוטל על החייב. בעת בדיקת הנסיבות שהביאו להסתבכותו הכלכלית של החייב ישקול בית המשפט גם את אופן יצירתם של החובות ואם נהג החייב בתום לב כלפי נושיו בעת יצירת החובות. בנוסף לכך ייבחן אם נמנע החייב מלעשות פעולות מינימאליות כדי למנוע את התדרדרותו הכלכלית. לסוגיית תום הלב ממועד צו הכינוס יבחן בית המשפט, בין היתר, את עמידת החייב במטלות על פי צו הכינוס ובראש ובראשונה תשלומים חודשיים ודוחות דו חודשיים. בנוסף יבחן בית המשפט את מיצוי כושר ההשתכרות של החייב, העדר יצירת חובות חדשים ועוד.

במקרה הנדון נפסק כי התנהלות החייב מאז מתן צו הכינוס, די בה כדי לדחות את הבקשה: החייב מפגר בתשלומים, מתעלם מהחלטות שיפוטיות, מנצל לרעה את הליך פשיטת הרגל ואינו מגיש דוחות חודשיים.

נציין, כי תחום הכינוסים והפירוקים הינו אחד מתחומי ההתמחות של משרדנו.

בברכת סוף שבוע נעים וחופש גדול לכל ההורים שבינינו.

רשימת התפוצה של משרד אפיק ושות' מופצת אחת לשבועיים לקהל של קרוב ל-1,500 איש וכוללת פרסומים מקצועיים לקהל הרחב בנושאים משפטיים המעניינים את הקהילה העסקית והינם בתחומים בהם עוסק המשרד. על מנת להצטרף לרשימת התפוצה יש לשלוח מייל לכתובת newsletter@afiklaw.com ובכותרת לכתוב "אנא צרפו אותי לרשימת התפוצה". ניתן להעביר מייל זה לכל אדם ובלבד שלא נעשה בו כל שינוי. אין האמור במייל זה מהווה יעוץ משפטי ובכל נושא מומלץ לפנות למשרדנו על מנת שהעובדות תיבחנה היטב בטרם תתקבל החלטה כלשהי.

אי ידיעת דיני ההגבלים העסקיים אינה פוטרת
מאחריות

ראובן רכש חברה. כל בדיקותיו ביחס לחברה העידו על קיומה של עסקה מצוינת. ימים ספורים לאחר כניסתו לחברה גילה כי עובר לרכישה, בוצעו בחברה עבירות על דיני ההגבלים העסקיים כגון: החברה הייתה צד להסדר כובל ובמקרים מסוימים בכירים בחברה אף חילקו את השוק בין פעילותה של החברה לבין אחרים. ראובן פיטר את המעורבים והורה לחדול מביצוע עבירות כגון אלו. ראובן אף הגדיל ודרש מכל העובדים כי יקבלו אישורו לכל סטייה מהנהלים החדשים. האם מעשים אלו של ראובן יש בהם כדי לפטור אותו ואת החברה שרכש מאחריות?

סעיף 48 לחוק ההגבלים העסקיים אשר כותרתו "אחריות של חבר בני אדם" קובע, כי בכל מקרה בו נעברה עבירה בידי חבר בני אדם, יואשם בעבירה כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל או עובד מנהלי בכיר האחראי לאותו תחום, גם אם עבירות אלו נעברו שלא בידיעתו.

הוראת הסעיף היא ברורה, אם יבוצעו עבירות בתאגיד המנוהל על ידי מנהל כלשהו עשוי אותו מנהל להימצא אחראי לביצועו, הוראה זו תכליתה למנוע 'עצימת עיניים' של מנהלים וניתן יהא להסיר את האחריות מהמנהל רק במקרה בו יוכח על ידי המנהל כי לא היה מנהל פעיל או רק במקרה בו יוכיח המנהל, כי העבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל אמצעים סבירים להבטחת שמירתו של חוק ההגבלים העסקיים. כלומר, חייב המנהל, כתנאי להסרת האחריות להוכיח: (א) שלא ידע, וגם (ב) שנקט אמצעים סבירים למניעת ביצועה של העבירה. אם יוכיח שניים אלו, תוסר אחריותו.

בפסיקת בתי המשפט הורשעו זה מכבר¹ מנהלי חברות וחברות בעבירות על חוק ההגבלים העסקיים (קרטל, תיאום מחירים ועוד) וזאת למרות שמנהלי החברות טענו כי לא ידעו על כי בוצעו עבירות בחברות אשר נוהלו על ידם. כל טענות המנהלים על כך שלא ידעו על כך שמתבצעות בחברות אותן ניהלו עבירות כאמור נדחו בידי בתי המשפט ונטען. עוד נטען, כי ככל שבוצעו עבירות שכאלו הרי שהדבר היה טרם כניסתם לתפקיד. גם טענות אלו נדחו אף כאשר הוספה לכך טענה לפיה לאחר שנודע להם על ביצוע העבירות פעלו להפסקת ביצוען (לא נטען כי המעורבים פוטרו למשל אך לדעתנו גם טענה שכזו לא הייתה מסייעת בידם).

על פי הוראת סעיף 48 לחוק, מנהל המעוניין להוכיח את דרישת הסעיף: כי "העבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל אמצעים סבירים להבטחת שמירתו של החוק" יאלץ להראות שהדברים אכן נכוחים ואין די בטיעון סתמי או באמירות כלשהן. מהם "אמצעים סבירים"? היקף פעילותה של החברה הוא שיגזור את מידת האמצעים. כך למשל, בחברה קטנה ללא עובדים רבים העשויים ליצור מגע עם מתחרים, הדרכת העובדים והסברת החוק כמו גם קבלת עדכונים ויצירת דוחות ומילויים בעניין תספיק. בתאגיד בינוני עד גדול לעומת זאת, נדרש יותר מכך.

לאחרונה הצענו למספר לקוחות של משרדנו לאמץ תכנית אכיפה פנימית לשם הבטחת שמירתו של החוק. אימוץ תכנית אכיפה פנימית בתאגיד - מהלך הנתפס כצעד מבורך על ידי הרשות להגבלים עסקיים - עשויה לאפשר לתאגידים ולמנהלי התאגיד להוכיח כי 'נקטו אמצעים סבירים'. זאת בנוסף לכך, שאמצעי זה עשוי לשפר גם את פעילותה העסקית של החברה, ליעל את שיטת עבודתה ולגרום לחברה להתנהל כחברה תחרותית טובה יותר.

חשוב לציין, כי נושא ההגבלים העסקיים הינו נושא מורכב ביותר ותכנית אכיפה פנימית, על מנת שתהיה אפקטיבית, חייבת להיות תפורה למידות התאגיד ולתכונותיו הייחודיות ולהיות מתוכננת על ידי עורך דין המתמחה בתחום.

*מאת: שלומי תורג'מן, עו"ד¹

¹ הכותב הינו שותף בכיר במשרד אפיק תורג'מן ומתמחה במשפט אזרחי, ניירות ערך, הגבלים עסקיים וחברות, בדגש על סכסוכים בין בעלי מניות וגיבור בסכסוכים אלה. הכותב גם מרצה במכללת שערי משפט בדיני ניירות ערך ובסכסוכים בין בעלי מניות ומרצה בדיני הגבלים עסקיים במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן. אין בסקירה כללית זו משום יעוץ משפטי כלשהו או יעוץ השקעה ומומלץ להיוועץ בעורך דין וברואה חשבון המתמחה במחשבות מסוג זה רטרור קרלית כל החלטה רלוונטית המתוארים במקרה זה.

גליון מס' 3988
19/2/2009

מה בגליון?

מידע בלעדי

מכרזים

תוצאות מכרזים

הזדמנויות עסקיות מהעולם

עורכת: אילת אלון-כהן 03-5635069

מחלקת שירות לקוחות: סימה אסביה 03-5635073

מחלקת מכירות: 03-5635000

מען: דרך פתח תקוה 98-96 תל אביב 67138

פקס: 03-5635075

מובהר בזאת כי המערכת אינה אחראית, במישרין או בעקיפין, לתוכן הפרסום ו/או לאמיתות מציגו, לרבות כל מצג שיש בו להעיד על תכונות המפרסם או המוצר או השרות המוצע, והאחריות הבלעדית אפוא לתוכן הפרסום ולכל עניין המשתמע ממנו היא על המפרסמים בלבד.

[/http://www.israelnow.co.il](http://www.israelnow.co.il)**רכילות מהלשכה...**

יוגב גל 05.07.2010 13:38

שלושת שותפי משרד עוה"ד "אפיק תורג'מן" לא נחים לרגע, ובין משפט אחד למשנהו הם מרצים על מגוון נושאים בפני בכירי עולם העסקים והמשפט בכנסים שונים, ברחבי הארץ. להלן מקבץ של הימים האחרונים

ביום שלישי הקרוב במסגרת כנס הדירקטורים השנתי, שיתקיים במלון לאונרדו ברמת גן, יזכו יו"ר המ"ל, פנינה שנהב, יו"ר הרשות לניירות ערך, הפרופ' זהר גושן ובכירים נוספים מהתחום, לשמוע את הרצאתו של עו"ד דורון אפיק, בנושא אחריות אישית של דירקטורים ונושאי משרה במזוגים ורכישות. למחרת, יכבד בנוכחותו עו"ד שלומי תורג'מן, את באי הכנס השנתי של לשכת רואי החשבון שיתקיים באילת, כאשר ישתתף במושב העשירי שיעסוק בפירוקים, כינוסים והקפאות הליכים, התערבות בתי המשפט ומעמד בעלי התפקיד ואחריותם.

ובסמוך, בחודש שעבר, עו"ד רינה לפידות, בשיתוף עם משרד הפנים, הנחתה יום עיון שעסק באחריות נושאי משרה ברשויות המקומיות. במהלך היום הנחתה לפידות משפט מבוים ובו נערכה סימולציית תביעה של הורים לילדה שנשכחה באוטובוס הסעות ונמצאה ללא רוח חיים.

<http://www.israelnow.co.il/a18496> -רכילות-מהלשכה